Dovršetak zemaljskih razgovora u Knjizi o Jobu

Job 26-31

U trećem od 3 kruga razgovora: Job, Elifaz, Bildad, Sofar

U ruke tvoje (Ps 31)

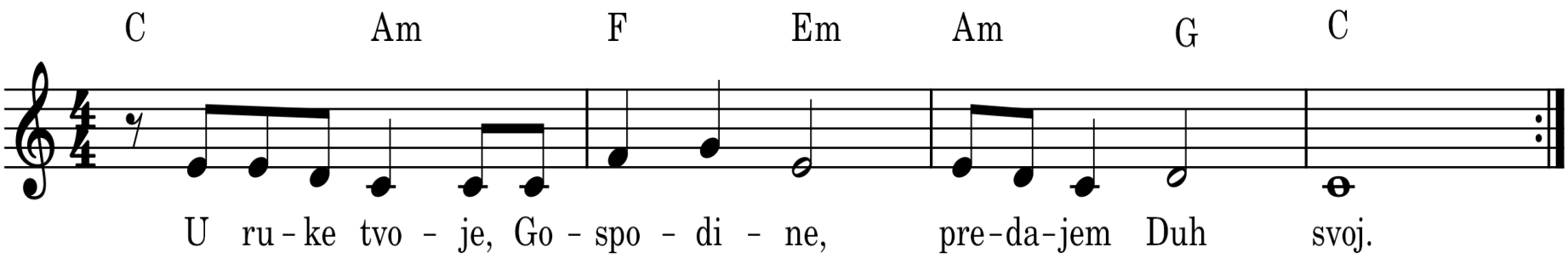

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom od 8:15 i srijedom od 10:15,
Dvorana Kolvenbach (P14)

Biblijska egzegeza:

Poučne knjige Staroga zavjeta

Psalmi i Mudrosne knjige –

Poklad biblijske mudrosti u jezgri SZ-a

zimski semestar ak. g. 2026./27.

Niko Bilić SJ

amdg.eu → nastava → FTI

Sudbina zlotvora

- Sofarov govor u 27,13-23?
- biblija.ks.hr: 26,13-23
  c27 = 24,18-24 (gdje je 27,1-12?)
- Tiskano: c25, 26b, 26a, 27, 24

- Zlotvoru sud od Boga (27,13 usp. 8-10):
- Obitelj u smrt (14s)
- Bogatstvo pravednicima (16s)
  - Bogatstvo je slabo i prolazno (18s)
- Psihičke tegobe (20)
- Vjetar ga nosi (20-22 usp. pljeva u Ps 1)
  - Bližnji prema njemu (23):
- Raduju se propasti, izruguju ga

Molitva

- Razgovor s Bogom ("ti"): Job 30,20-23
- Ne odgovaraš (20)
- Rukom na me (21)
  - Usp. 2,5s – čija ruka?
  - Usp. Ps 22,16; Dn 3,31
- Bog ga predao u smrt (23)
  - Usp. 3,11: Što nisam mrtav?
  - Sudbina zlotvora snašla Joba:
  - Zlotvoru od Boga vihor (27,20-22)
- "kovitlaš me u vrtlogu olujnom" (30,22) – usp. 38,1, 40,6 (Bog govori iz *oluje*)

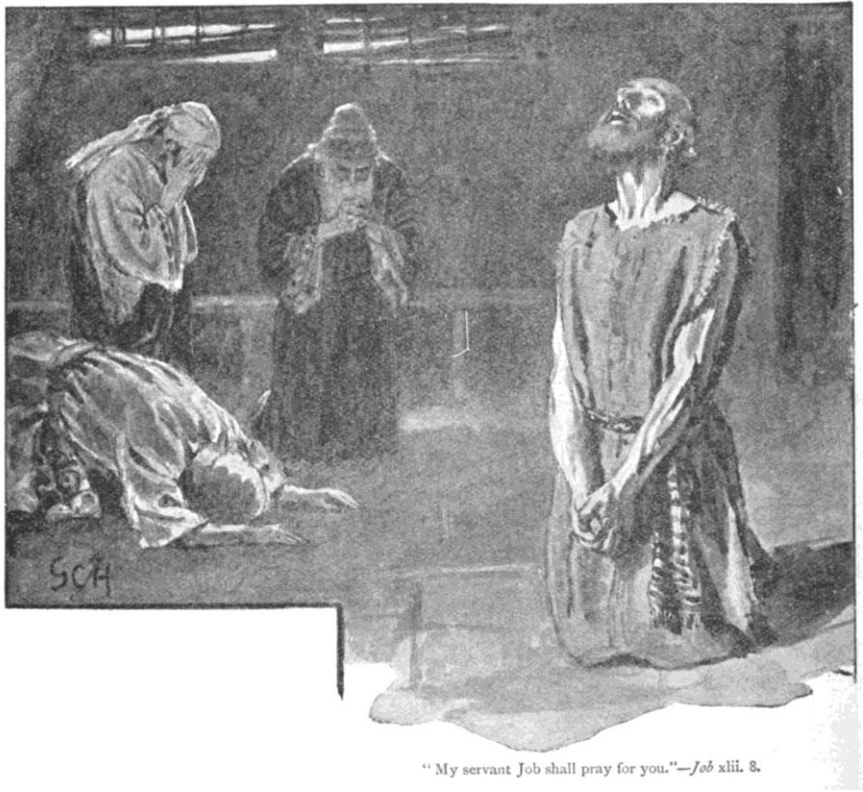

"My servant Job shall pray for you."—*Job* xlii. 8.

Jobov ispit savjesti (c31)

- *Bog* ga je osudio (Job 31,2)
  - Osnovno pitanje: nesreća za opakoga (31,3)
  - Zahtjev u Job 31,6:
- Bog ga treba pravedno ispitati pa će spoznati Jobov integritet (6)
  - "samokletve" u 7-12 (ako… onda kazna)
- stranputica (7)
- sud očiju (7)
- ruka okaljana (7)
- preljub (9-12)

Job i siromašni (c31)

- Poštovao je i brinuo se (Job 31,13-15.16s.32):

- **pravo (*mišpat*) sluge, služavke (13)**
- **račun pred Bogom (14)**
- **jednako stvoreni (15)**
- **siromah, udovica (16)**
- **sirota (17)**
- **stranac (32)**

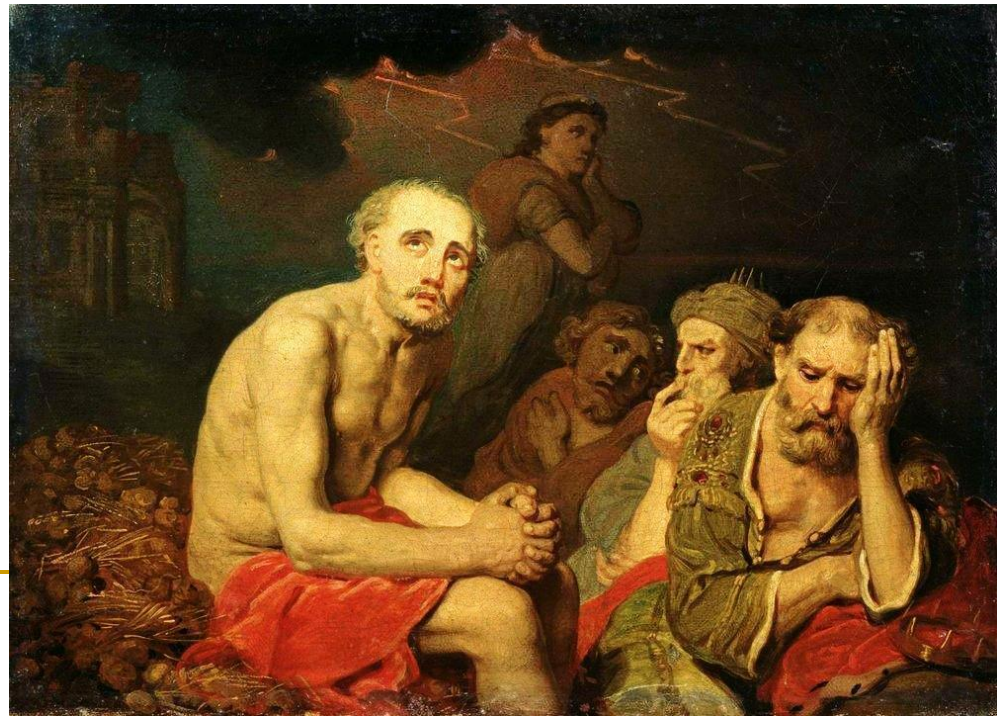

Bogatstvo, Bog, bližnji (c31)

- Kakav je bio Job prema bogatstvu (31,24s)?
- **Zlato – sigurnost?**
  - …prema prirodnim silama (26-28)?
- **Štovao sunce, mjesec? (26)**
  - …prema bližnjima (29s.33s)?
- **Radovao se nevolji? (29s)**
- **Skrivao se od ljudi? (33s)**

Spreman za sud

- **Jobov tau čeka odgovor Svesilnoga (Job 31,35)**
- **preman za javnu optužnicu (36):**
  - **Na ramenima**
  - **Vijenac na glavi**
  - **= osuđen, a nema optužnice**
- **stupit će pred protivnika kao knez (37)**
  - **pripravan za razgovor s Bogom (Job 38-42)**

Job Painting by Jacob Jordaens

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom od 8:15 i srijedom od 10:15,
Dvorana Kolvenbach (P14)

Job u razgovoru s Bogom

Leon Bonnat, Job The Lilith Gallery of Toronto

Job 38,1–42,6

Jobova utjeha?

Prvi odgovor – Teološko značenje razgovora s Bogom

Višestruk Božji odgovor

Lord answering Job out of the whirlwind, BLAKE, William (1805-06), Akvarel, Morgan Library, New York

- **1) Prvi odgovor 38,1–42,6**
  - **Tko govori u 38,1; 40,1; 40,6?**
- **“i odgovori יהוה Jobu” (38,1; 40,1; 40,6)**
  - **Tko govori u 40,3; 42,1?**
- **“i odgovori Job” (40,3; 42,1)**
  - **Kako Job odgovara poslije 39,30; u 40,4; 42,4?**
- **Šutnja →**
- **→ Volja za šutnjom: “ruku na usta” (40,4)**
- **→ Poučljivost: “pouči me!” (42,4)**

- **2) Kome i kako Bog govori u 42,7–9?**
- **Elifazu**
  - **negativna procjena**

Struktura 38,1–42,6

- 3 Božja govora Jobu i 2 Jobova odgovora:
- יהוה: 38s
- יהוה: 40,1s
- ⇔ Job: 40,3–5
- יהוה: 40,6–41,26
- ⇔ Job: 42,1–6
  - 3x “i odgovori יהוה Jobu” (38,1; 40,1; 40,6)
  - 2x “i odgovori Job” (40,3; 42,1)

Konačan odgovor

- 3) u 42,10-17: Epilog
- vanjski preokret (42,10):
- שוב שבות *šub šᵉbut*
  "preokrenuti sudbinu"
  - povijesno iskustvo Izraela: usp. 8x Jr 29,14; 30,3.18; 31,23; 32,44; 33,7.11.26
  - *Koliko dugo Job živi (42,16)?*
- 140 godina (42,16)
  - *U kakvom je stanju Job u 42,6?*
- još uvijek u prahu i pepelu
  - *Na kojoj je "pozornici" Job od* 38,1*?*
- nebesko vijeće, gornja pozornica

Nov Jobov položaj

- Jobova želja iz npr. 9,16; 31,35

- **“O kad bi se na moj zov i odazvao” (9,16)**
- **“na Svesilnom je da mi odgovori!” (31,35)**
  - Tko govori i kako u 7,12; 30,20; 38,4?
- **“stražu si nada mnom postavio” – Job (7,12)**
- **“k tebi vičem, pred tobom stojim” – Job (30,20)**
- **“Gdje si bio kad zemlju utemeljih?” – Bog (38,4)**
- **Tko zamračuje Božju misao? (38,2; 42,3)**
  - **Govori: Bog (38,2), Job (42,3)**

I. Meštrović, Job

Otvoreno sučeljenje

- **1. תרשיעני *taršîʿenî* Job 10,2 ⇔ 40,8**
  - **“ti me proglašavaš zlikovcem”**
- **Job Bogu 10,2 ⇔ Bog Jobu 40,8**
  - **KS: “suditi” (10,2) ⇔ “okriviti” (40,8)**
- **2. Bog stavlja patnju u kontekst stvaranja svijeta i smisla ljudske egzistencije**
- **Kao Job u c3**
  - ***Što to znači?***
- **Bog sluša otpočetka**

p. Gonzalo Carrasco, S.j., Job na bunjištu (1881.) Meksiko.

Poput proroka?

- Kako se Bog objavljuje Iliji u 1 Kr 19,12?
  - šapat blagog lahora
  - Kako se Bog 2x obraća Iliji u 19,9.13?
  - 2x pitanje
  - "Što ćeš ti ovdje?"
  - Želja Ilijina u 19,4?
  - "uzmi dušu moju" (4)
  - 2x isti odgovor (1 Kr 19,10.14)
- Job 38,1; 40,6
  - u oluji
  - 2x Jobu u 38,3; 40,7
  - 2x naredba, izazov
  - "opaši svoje bokove...!"
  - Jobova želja u 3,11?
  - "što ne umrijeh..." (3,11)
  - Šutnja > volja za šutnjom (40,4s) > poučljivost (42,2)

Jobova utjeha

- Osjećaj u 42,6?
- "Kajem se" (?)
- נחם *niḥam* ražaliti se – utjeha?
  - Usp. 2,11; 7,13; 16,2; 21,34; 29,25; 42,11:
- prijatelji žele utješiti Joba (2,11)
- nadao se utjehi od ležaja (7,13)
- prijatelji ga ne mogu utješiti (16,2; 21,34)
- bio je drugima utjeha (29,25)
- rodbina naknadno tješi (42,11)
  - Ukupno 7x

Jan Lievens, Job on the Dunghill, 1631

Marc Chagall, Job u molitvi, 1960

Jobovo oko

- עיני *ʿênî* “**moje oko (oči)**”
  16,20 ⇔ 42,5
  - **pred Bogom sa suzama (16,20)**
    - **Š., KS: “suze moje”**
  - **sada ga vidi (42,5)**
- ***Moje oko* + ראה *raʾâ* “vidjeti”:**
  - **Čežnja u 19,27?**
- **“Njega ću gledati, svojim očima...”**
  - **Ostvarenje u 42,5?**
- **“sada te oko moje vidi” (42,5)**
  ⇔ prije *čuo* o njemu

Kad se probudim (Ps 17)